



Phrom Sanpak

ธรรมะ อนุบาล ๑

เรียนรู้ธรรมะ

จากพญานาคไทย ๔๔ ตัว

เพื่อระดมธรรมสันติสุขแด่มนุษยชาติ

และอบรมเยาวชน

ให้เก่ง ดี มีความสุข



ปลูกศีลธรรม นำสันติสุขสู่เยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติ

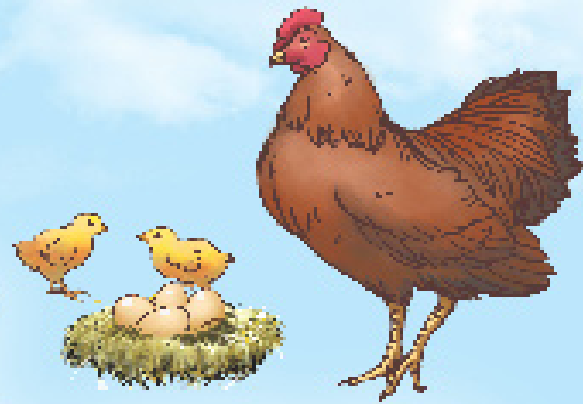


หนังสือคุณภาพในเครือเลียงเซียง เพียรเพื่อพุทธศาสน์



ปลูกศีลธรรม นำสันติสุขสู่เยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติ

ธรรมะ อนุบาล



เรียนรู้ธรรมะจากพญานาคไทย ๔๔ ตัว
เพื่อระดมธรรมนำสันติสุขแด่มนุษยชาติ
และอบรมเยาวชนให้เก่ง ดี มีความสุข

รวบรวม/เรียบเรียง : สุภาพ หอมจิตร

ออกแบบปก : อนุจิต คำทองเมือง

ภาพประกอบ : จิรกาน ทองสิงห์

รูปเล่ม/จัดอาร์ต : วันดี ตามเที่ยงตรง

พิสูจน์อักษร : อรัญ มีพันธ์

คำนำ

คำว่า **“ศีลธรรมไม่กลับมา โลกจะวินาศ”** เป็นคำพูดที่พระเดชพระคุณ **พระธรรมโกษาจารย์ (หลวงปู่พุทธทาสภิกขุ)** ผู้ได้ชื่อว่าเป็นปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา กล่าวไว้อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเป็นพระมหาเถระผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ประกอบด้วยเมตตาธรรมแก่ชาวโลก นับตั้งแต่ได้ถือเพศเป็นบรรพชิต มาจนกระทั่งถึงมรณภาพ

หลวงปู่พุทธทาสภิกขุได้แสดงธรรมเพื่อกระตุ้นเตือนผู้คนทุกระดับ เริ่มตั้งแต่เด็ก ๆ จนกระทั่งผู้ใหญ่ และเจ้าใหญ่ นายโตผู้มีอำนาจในบ้านเมือง เพื่อมิให้หลงไหลในวัตถุนิยม หันมาสนใจการศึกษาหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคมโดยรวม ให้มีความเจริญในด้านจิตใจมากกว่าด้านวัตถุ

หนังสือ **ธรรมะอนุภาล** (ชื่อเดิม ก.ข. ศีลธรรม) เล่มนี้ เป็นผลงานอันทรงคุณค่าอีกเล่มหนึ่งที่พระเดชพระคุณได้ฝากไว้เป็นมรดกธรรมและมรดกโลก เป็นหลักธรรมที่แฝงอยู่ในภาษาไทย คือพหุัญชนะไทย ๘๔ ตัว ซึ่งสอดแทรกคำสอนเข้ากันอย่างผสมกลมกลืนเป็นที่สุด ด้วยภูมิธรรมและอัจฉริยภาพที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถทำได้เช่นนี้ หากผู้ปกครองส่งเสริมให้ลูกหลานได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ก็จะเป็นการปลูกจิตสำนึกให้บุตรหลานมีคุณธรรมในใจตั้งแต่ยังเด็ก เมื่อเติบโตขึ้น ก็จะเป็นคนดีของสังคมต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จักจุกประกาย ช่วยส่งเสริมศรัทธา ปสาทะในการศึกษาและปฏิบัติธรรมแก่ผู้ปกครอง เยาวชนผู้เป็นบุตรหลาน และผู้คนทั่วไปได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการระดมธรรมนำสันติสุขสู่มวลมนุษยโลก ให้ทุกคนทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีคุณธรรมเป็นเครื่องนำทางชีวิต ให้มีความเจริญก้าวหน้าตลอดไป.

ด้วยกตัญญูกตเวทิตาธรรม

สุภาวช หนองบัว

น.ธ.เอก, ป.ธ.๗, ร.บ. รวบรวม/เรียบเรียง

คำปรารภ

ธรรมะมีความหมายที่จะกระจายออกไป
ได้เป็นข้อๆ ประกอบกันเข้ากับตัวพยัญชนะ
อักษรแต่ละตัวในภาษาไทยของเราตั้งแต่
ตัว ก.ไก่ ถึงตัว ฮ.นกฮูก

ท่านทั้งหลายได้เรียน ก.ข. กันมา
จนเจนแคว่ดล่องดีแล้ว จงมาเรียน ก.ข.
ของธรรมะในระดับศีลธรรมกันเถิด เข้าใจ
แตกฉานกันดีแล้วก็ยังมีโอกาสเล่าเรียน ก.ข.
แห่งธรรมะในระดับปรมัตถธรรมในโอกาสข้างหน้า

ขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ก.ข. ในทางฝ่าย
ศีลธรรม นำมาใช้เป็นเครื่องประกอบในชีวิตของตนให้เป็นชีวิตที่มีแสงสว่างในการ
ประพฤติธรรม ให้เกิดความรอดพ้นในทุกอย่างทุกประการ หมดปัญหาแห่งชีวิต
ได้รับสิ่งที่ดีที่สุดในบุญจะได้รับทุกคนนั้นเทอญ.



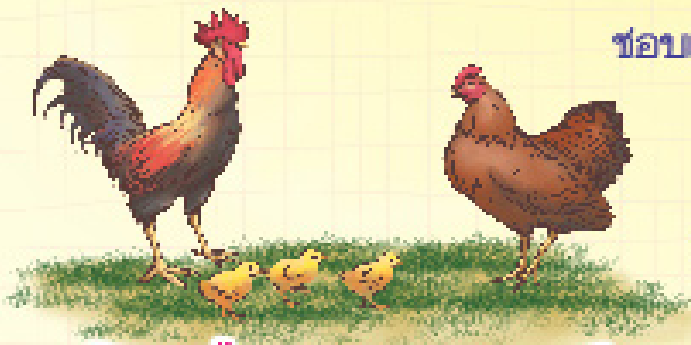
พุทธทาสภิกขุ

พุทธทาสภิกขุ



โปรดใช้เล่มนี้ให้คุ้มค่าที่สุด & อ่านแล้ว -> แบ่งกันอ่านหลายท่านนะจ๊ะ
อ่านดีโปรด ธรรมะคนละนิดดีทุกคน มีคุณปัญญา พัฒนาการใช้ชีวิตประจำวัน
จิตมีสติสงบปัญญา รู้เท่าทันสรรพสิ่ง ๑๓๓๓ ใช้ เจริญชีวิต ชีวิตจากสนุก สุข สุข เป็น เหนือเช่นพระนิพพาน
สำนักพิมพ์แม่บ้านเมือง เก็บไว้เพื่ออนุเคราะห์ ปวารณาให้ทุกคนครอบครัวมีความสุข

ก. ไก่ ชอบข้าวสาร ไม่ชอบพลอย แต่ที่ถ้อย อารี มันดีเหลือ



ความเอื้ออารี ทำให้มีมิตรมาก

ข้อแรก, ไก่รู้จักแต่ข้าวสาร
ชอบแต่ข้าวสาร ไม่ชอบเพชรพลอย
คนบางคนก็ชอบแต่สิ่งที่ไร้ค่า
หรือสิ่งที่ทำให้เกิดทุกข์
ซึ่งเป็นสิ่งต้องใจถูกอารมณ์คิด
และระวังให้เกิดขึ้น
อย่าให้เป็นไก่รู้จักแต่ข้าวสาร
ไม่รู้จักชอบเพชรพลอย

ส่วนอีกแง่หนึ่งนั้น **ไก่มีลักษณะอารีอารอบ** ยกตัวอย่างเช่น
ไก่ตัวหนึ่งเป็นไก่ที่แพ้ไก่ทั้งหลาย เมื่อเราไปรยข้าวสารให้กิน มันก็จะ
ไม่ยอมกิน อุตสำหรับร้องกึกๆ หันไปหันมาจนเพื่อนไก่ตัวอื่นๆ ซึ่งชนะ
มันได้ยิน แล้วมารุมไล่มันไปเก็บกินข้าวสารสบาย !

นี้หมายความว่า ไก่มีนิสัยอารีอารอบ **ไม่กินตัวเดียว แม้ว่า
มันจะเป็นตัวที่แพ้** เมื่อได้อะไรก็น่าจะชอนกินตัวเดียว และรีบๆ กิน
มันกลับไม่ทำอย่างนั้น มันยังให้โอกาสตัวอื่นมากินจนตัวเองไม่ได้กิน
เรียกได้ว่าไก่มีนิสัยอารีอารอบมากกว่าคนบางคน



๑. ไช้ กิน, ประโยชน์ดี มีเหลือเพื่อ ต้องเอื้อเพื่อ แดกง่าย ให้ระวัง

เพียบรักษาใจให้บริสุทธิ์
ประดุจรักษาไฟ
ไม่ให้แตกน่ะครับ



หมายความว่า ไช้
มีคุณค่าในทางอาหารมาก
อย่างที่หมอบอก
เราต่างรู้ดี ทั้งไช้ก็แดกง่าย
ไช้เมื่อแตกแล้วเสียหาย
ใช้ประโยชน์ไม่ได้ เราจะต้องระวัง

ของดีๆ มีประโยชน์ เป็นสิ่งที่เราต้องระมัดระวังรักษาให้ดี
จึงจะดีอยู่ได้ ถ้าไม่ระมัดระวังก็จะแตก กลายเป็นความสูญหาย
ไร้ประโยชน์ ซ้ำยิ่งไปกว่านั้นกลับให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความอิจฉา
ริษยา ช่างชิงเบียดเบียน อย่างนี้ก็มีอยู่



๗. ขวด ดุสง่า กว่ากระบอกลง ใช้นอกคอก ตีกัน นั้นผิดหวัง

ขวดทั้งหลาย ขวดใส่น้ำ

แลสวยงามนำดูกว่ากระบอกลงไม้ไผ่ซึ่งคนป่าคนดงใช้

คนป่าไม่มีขวด ก็ใช้ไม้ไผ่พัฒนาขึ้นมา

จนเดี๋ยวนี้เรามีขวดเจียรระโน แม้จะสวยกว่ากระบอกลงไม้ไผ่

จุดมุ่งหมายก็มีเพื่ออย่างเดียวกันคือใส่น้ำกิน



แต่ทุกวันนี้คนมักใช้ขวดนอกคอก

นอกจากความมุ่งหมาย

คือใช้ใส่เหล้า ใช้ตีหัวกัน

ซึ่งเป็นเรื่องของคนโง่ คนเมา

ถ้าไม่โง่ ไม่เมา

ก็ไม่มีโอกาสได้ใช้ขวดตีหัวกัน

ก็จะใช้ใส่สิ่งที่ควรจะใส่

เก็บไว้ได้เป็นประโยชน์ตลอดกาลนาน



อ่านได้รู้ รู้น้ำของมือทำ ทำ ทำ ทำ เท่านั้น จึงจะเป็นสุข
สุข ทุกข์ อยู่ดีใจ ใจใคร ใจเขา อักคา ตี อักคะโน นาโถ คนแคเป็นที่สิ่งของคน
ที่สิ่งของคนก็สิ่งที่สุด คือ ความดี มีสติ ทำดี พูดดี สิ่งดีๆ จะตามมา
หาทันทุกข์ สุขทุกข์อะไร สาธุ สาธุ สาธุ



ค. ควายเป็นสัตว์อุกสมมติว่าโง่ ไม่มีปัญญา แต่คนมั่ง- มีเพราะควาย นำอายุมัน

ควายเป็นสัตว์อุกสมมติว่าโง่ เป็นสัตว์ที่โง่ ไม่มีปัญญา “โง่เป็นควาย” อย่างนี้ แต่พิจารณาเหตุเกิดว่าสัตว์ประเภทควาย เช่น วัวหรืออะไรก็แล้วแต่ เราใช้สัตว์เหล่านั้นช่วยทำงานไถนา ทำไร่นาของ ลากจูง **ทำประโยชน์ให้คุณแก่คนจนมั่งมีมาตามาก** มีควายมากทำนาได้มาก ทั้งที่คนก็เรียกควายว่าโง่โง่ แต่กลับได้ประโยชน์จากมัน ช่างน่าละอายไหม

ถ้าละอายก็จงหยุดเรียกควายว่า “โง่โง่” เกิด
จมองในแง่ที่มันอดกลั้น อดทน เข้มแข็ง เสียสละ
บากบั่นในการทำหน้าที่ โง่เห็นแก่เห็นดเห็น้อย



๙. คน ถ้าฝึกฝน เสียงจะเพราะ ขัดคอกัน มันไม่เหมาะ ไม่สุขสันต์

คอของเราเป็นทางผ่านของเสียง ถ้าฝึกฝนก็จะเกิดเสียงไพเราะ เด็กทารกตัวน้อยๆ หัดพูดจา หัดร้องเพลง ก็เป็นการฝึกฝนคอนั่นเอง ดังนั้น นอกจากว่าคอจะใช้กลืนอาหารแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ทำให้เสียงอันไพเราะจับจิตจับใจ ก่อให้เกิดความสามัคคีกัน เมื่อร่วมมือกันประกอบกิจการใด ก็จะได้ผลให้เกิดประโยชน์มากมาย แม้เพียงจะใช้เป็นเครื่องกล่อมอารมณ์ เช่น ร้องเพลงก็ให้ประโยชน์เช่นกัน แต่เดี๋ยวนี้คนเรากลับใช้เสียงเพื่อขัดคอกัน ใช้เพื่อให้เกิดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในภาษาบาลีเขาใช้ว่า อุปะทวะหรืออุบาทว์

การขัดแย้งคือสิ่งอุบาทว์
เป็นสิ่งไม่ก่อประโยชน์อันใด
กลับมาไปสู่การทำร้ายกัน

ล้างผลาญกัน นั่นคือความอุบาทว์ ดังนั้น แทนที่เราจะขัดคอกัน ควรพยายามทำความเข้าใจแก่กันและกัน ขอให้ถือหลักว่า

๙. คน ถ้าฝึกฝน เสียงจะเพราะ ขัดคอกัน มันไม่เหมาะ ไม่สุขสันต์



๗. ระฆัง เสียงกังวาน หวานใจครั้น เสียงสวรรค์ เชิญให้คน สนใจธรรม

๗

ระฆังเสียงหวาน เมื่อตีจะให้เสียงกังวานจับใจ กระตุ้นจิตใจ
ให้เยือกเย็น จึงถือกันว่าเสียงระฆังดุจดังเสียงสวรรค์ **เรือเชิญคน**
ทั้งหลายให้สนใจในสิ่งที่ดีงาม เปรียบดังเสียงแห่งพระธรรม

ขอเราจงปฏิบัติธรรมให้เกิดธรรมะเกิด

จะได้ยินเสียงระฆังเมื่อใด

ก็จงนึกถึงเสียงแห่งพระธรรมนั้นเกิด

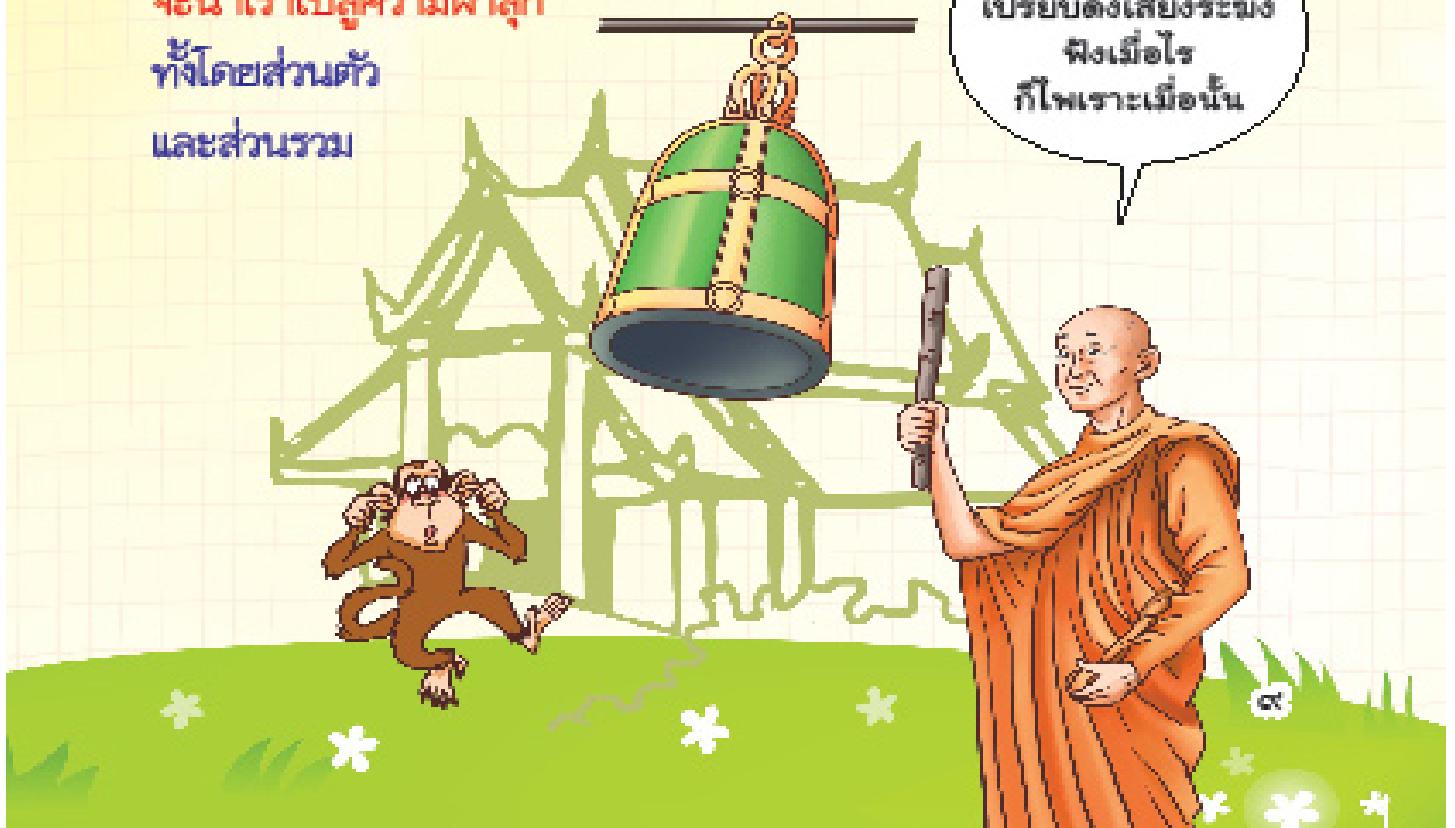
เพราะเสียงแห่งพระธรรม

จะนำเราไปสู่ความผาสุก

ทั้งโดยส่วนตัว

และส่วนรวม

เสียงธรรม
เปรียบดังเสียงระฆัง
ฟังเมื่อไร
ก็ไพเราะเมื่อนั้น



ง. งู ที่ลนลาน พิชมันน้อย ที่แฉ่มช้อย พิชมันกล้า ดุน่าขำ

งูมีอยู่สองชนิด คืองูลนลานกับงูเขื่องขำ **งูลนลาน**หรืองูตาลาน
แล่นปรี๊ดปรี๊ดรวดเร็ว แต่กลับ**ไม่มีพิษ** ผิดกับ**งูที่เลื้อยเขื่องขำ** แม้จะ
นอนท่าตาปริบๆ ก็จงระวังให้ดี พวกนี้**มีพิษมาก**เหมือนเช่นงูเห่า



มาเลื้อย
แข่งกันใหม่
เจ้างูเฒ่า



จะอวดดีกับจ่าหรือ
เจ้างูน้อย

เปรียบไปแล้ว
งูตาลานก็เหมือนคนโง่
ไม่มีสติปัญญาอะไร
ชอบแต่จะแสดงอาการ
อวดดี อวดเก่ง เบ่งบั๊ก
หรืออวดตามแบบ
ของคนโง่มีพิษน้อย

ส่วนคนฉลาดมีปัญญานั้น เขาไม่ค่อยจะพูดจา คล้ายไต้นาโม
ที่หม่นอยู่เงิบๆ แต่ข้างในประจุกเขากระแสไฟฟ้าแรงสูงเข้าไว้เรื่อนแสน
ล้านโวลต์ แต่ต้องเข้าเป็นอันตรายถึงชีวิตเลยทีเดียว น่าขันในข้อที่
มันกลับตรงข้ามกัน



จ. งาน มีอาหาร ค่ำมันล้า ถ้างานคว่ำ ไม่เห็นมี ดีอะไร

จ

งานที่มีอาหารอยู่ทำให้งานนั้นมีค่า แต่ถ้างานใบเดียวกันไม่มีอาหารคือคว่ำอยู่ ก็จะไม่มีความเป็นที่น่าสนใจแต่อย่างใด เราจะเห็นได้ชัดในข้อที่ว่า **ภาระหน้าที่หลายมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อมีอะไรที่มีค่าใส่อยู่**



จ.งาน เมื่อได้ใจจึงมีค่า
คนต้องมีคุณธรรม
จึงจะสิ่งงามนะครับ



เปรียบก็เหมือนร่างกายของเรา

ถ้าไม่มีสิ่งอันมีค่าใดอาศัยอยู่ ก็ไร้ค่าไม่ต่างไปกว่าซากศพ
แต่ถ้าร่างกายนี้มีคุณธรรมอันดีงามประดับอยู่ ทั้งในกาย วาจา ใจ
ก็จะเหมือนงานที่มีอาหารอันดีเลิศใส่อยู่
ถ้าไม่มีสิ่งดีงามประดับก็จะไม่ต่างจากงานคว่ำ น่าสังเวช

ดังนั้น เราจึงพยายามหาสิ่งมีค่าคือธรรมะมาใส่ไว้ในร่างกาย
ของเราเถิด



พ. ฉิ่ง ที่ดีดี มีเสียงเพราะ ถ้าฉิ่งแตก ดีหรือเคาะ ฟังไม่ไหว

พ

ฉิ่งที่ยังดีอยู่ ดีเข้าก็จะได้ยินเสียงเพราะจับใจ แต่ฉิ่งแตกเสียงจะดังแฉึกๆ แม้จะเอาสิ่งอื่นมาตีมันก็ยังดังไม่ไพเราะ ไม่มีความกังวาน

ฉิ่งแตกนั้น เปรียบเหมือนคนที่ไม่มีอะไรดี

พูดจาอะไรออกมาก็แสดงความโง่เขลาและไม่น่าฟัง ยิ่งไปกว่านั้นคือ

ไม่ก่อประโยชน์ต่อผู้ได้ยินได้ฟัง
ทำให้เสียเวลา

ขอให้ทุกคน
จงทำตนเป็นเหมือนฉิ่งดี
คือคิดหรือทำสิ่งใด
ก็ถูกต้อง ไม่บกพร่อง
พูดจาสิ่งใดก็มีค่าน่าฟัง

ฉิ่งดีดีจึงเพราะ
คนคิดดี พูดดี ทำดี
จึงเหมาะสมนะคะ

